România 2025: cum arată piața muncii în ochii investitorilor? | Claudia Sofianu

Autor: Claudia Sofianu, Partener, liderul departamentului People Advisory Services, EY România

Piața muncii din România a fost mult timp considerată ca unul dintre cele mai mari atuuri ale țării noastre, însă, în 2025, a devenit una dintre cele mai mari provocări pentru perioada următoare. Conform EY Attractiveness Survey 2025, deși investitorii continuă să aprecieze disponibilitatea forței de muncă, atenția s-a mutat de la costuri spre calitate, cu accent crescut pe competență și adaptabilitate.

Peste jumătate dintre investitori (55%) spun că piața muncii din România s-a îmbunatățit în ultimii ani, un procent mai bun decât în multe alte domenii[1]. România rămâne o alegere atractivă pentru sectoarele de servicii, producție și manufacturier, însă firmele nu mai caută doar forță de muncă numeroasă, ci oameni cu abilități relevante pentru industrii în schimbare.

Cererea e mai mare ca oricând pentru profiluri tehnice și digitale, de la ingineri și specialisti în energie, până la oameni cu know-how în AI sau automatizare. Tot mai multe companii observă o nevoie urgentă de formare practică și de măsuri care să încurajeze tinerii să rămână în țară după absolvire.

Investițiile se mută dinspre producție spre inovație

În 2025, 41% dintre investitori spun că vor să-și extindă operațiunile de cercetare și dezvoltare (R&D) în România[2].

Acesta este un semn că țara începe să fie privită în rândul executivilor nu doar ca hub de producție, ci ca o piață emergentă pentru dezvoltarea de idei, tehnologii și produse noi. Cu toate acestea, optimismul manifestat în mediul de afaceri nu este susținut și de rezultate concrete în sectorul de cercetare-dezvoltare. În prezent, România se află pe ultimul loc în UE în ceea ce privește cheltuielile brute pentru cercetare și dezvoltare, 0,52% din PIB, unde media europeană este de 2,26%[3]. Aceste rezultate apar în contextul existenței unui set competitiv de facilități fiscale destinate activităților de cercetare-dezvoltare (R&D), concepute pentru a impulsiona inovația și investițiile tehnologice. Principala măsură constă într-o deducere suplimentară de 50% a cheltuielilor eligibile pentru proiectele de R&D, care se aplică la calculul impozitului pe profit. Această deducere se acordă pentru costurile directe, precum cheltuielile cu personalul de cercetare, echipamentele și materialele utilizate în activitate. De asemenea, echipamentele folosite în scopuri de cercetare pot beneficia de amortizare accelerată, permițând deducerea unei părți semnificative din valoarea lor încă din primul an.

Mai mult, salariații implicați direct în activități de cercetare pot beneficia de scutire de impozit pe venit, iar companiile care desfășoară exclusiv activități de cercetare-dezvoltare au, teoretic, posibilitatea de a accesa scutirea totală de impozit pe profit pentru primii 10 ani de activitate. Din 2024, deducerea suplimentară de 50% se aplică și contribuabililor care datorează impozit minim pe cifra de afaceri, extinzând astfel accesul la facilități fiscale.

Pentru a beneficia de aceste avantaje, companiile trebuie să documenteze riguros activitățile de R&D, să definească proiecte conforme cu criteriile internaționale și, în cazul contribuabililor mari, să obțină certificarea proiectelor în registrul oficial de experți. În pofida cadrului fiscal favorabil, nivelul de utilizare al acestor facilități rămâne

relativ redus, din cauza complexității administrative și a cerințelor stricte de documentare[4].

Educația și mobilitatea

Un punct sensibil identificat în studiul EY privind atractivitatea investițiilor străine în România este nevoia ca actuala curriculă școlară să răspundă noilor nevoi de business. Aproape o treime dintre respondenți (31%) spun că programa educațională ar trebui actualizată pentru a reflecta cerințele din prezent ale companiilor. În plus, 25% văd în creșterea mobilității muncii (inclusiv prin politici mai flexibile pentru recrutarea internațională) o prioritate[5].

România face progrese în adaptarea cursurilor educaționale și de formare profesională la noile cerințe de pe piața muncii. În învățământul preuniversitar au fost incluse module de educație digitală și programare încă din ciclul gimnazial, pregătind elevii pentru o piață a muncii tot mai tehnologizată.

Cu toate acestea, pentru a-și păstra atractivitatea pe termen lung, România trebuie să asigure o conexiune cât mai strânsă între mediul academic și mediul de afaceri în vederea unor răspunsuri rapide și flexible privind modificarea programelor profesionale și educaționale conform cererilor din industrie și servicii.

Provocări pe termen mediu

În ansamblu, piața muncii din România rămâne în continuare atractivă pentru investitori. Cu toate acestea, acest avantaj bazat doar pe costuri scăzute cu forța de muncă se estompează treptat. Competitivitatea viitoare va depinde de cât de bine reușește România să își adapteze forța de muncă la noile realități: digitalizare, tranziție verde, automatizare și inovație.

O altă provocare, strâns legată de nivelul competitivității și

tot mai vizibilă pe piața muncii din 2025, rămâne capacitatea țării noastre de a păstra și atrage forță de muncă calificată în domeniile cu valoare adăugată ridicată. Pe fondul unui exod de forță de muncă calificată, la nivel regional, câteva dintre țările Visegrad (Polonia, Cehia) au început să accelereze politicile de atragere a specialiștilor străini prin oferta de facilități fiscale suplimentare pentru centrele de competență.

În Cehia, programul „Key and Research Staff" simplifică procedurile de viză și rezidență pentru experți străini în roluri de management sau cercetare, oferind termene reduse de procesare și acces facil la permise pentru familii.[6] Tot acolo, inițiativa „Digital Nomad" permite profesioniștilor IT și freelancerilor să lucreze remote din Cehia, beneficiind de o viză specială valabilă până la un an[7]. În Polonia, programul „Poland.Business Harbour" a funcționat ca un mecanism complex de relocare pentru specialiști IT, startup-uri și companii tehnologice, oferind suport pentru vize, integrare și conectare la ecosistemul local de afaceri[8]. Toate aceste inițiative au avut același obiectiv strategic: să transforme țările lor în hub-uri regionale pentru talent calificat și inovație digitală.

Programul de viză pentru nomazi digitali din România, inițiat prin legea nr. 22/2022, care modifică OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor, introduce oficial în legislația românească categoria „nomad digital" şi creează cadrul legal pentru ca aceşti profesionişti să poată locui şi lucra temporar în România. Potrivit prevederilor, nomadul digital este un cetăţean din afara UE/SEE care fie este angajat la o companie înregistrată în străinătate, fie deţine o astfel de companie şi îşi desfăşoară activitatea de la distanţă folosind tehnologii de comunicaţii[9]. De asemenea, conform ghidului „Romania Digital Nomad Visa Guide (2025 Requirements)", aceştia pot beneficia de o viză de tip D de lungă-şedere pentru o durată de până la 12 luni, cu posibilitatea de prelungire pentru încă 12 luni, dacă sunt îndeplinite

condiţiile. Printre criteriile de eligibilitate se numără: dovada unui venit constant de cel puţin trei ori salariul mediu brut lunar din România în ultimele şase luni, asigurare medicală care acoperă întreaga perioadă de şedere în România şi documente care atestă activitatea profesională remote pentru o companie înregistrată în afara ţării[10]. Astfel, România se plasează printre țările europene care încurajează forme moderne de muncă și mobilitate digitală, urmărind exemplul statelor din vecinătate.

Deși nu există încă date publice care să indice clar nivelul de succes al programului destinat nomazilor digitali, premisele rămân puternic favorabile, iar contextul merită privit cu optimism. Analizele publicate recent evidențiază avantajele competitive pe care România le poate oferi acestor profesioniști: costuri de trai accesibile, infrastructură digitală foarte bine dezvoltată și proceduri administrative care facilitează obținerea dreptului de ședere pentru cei care lucrează remote pentru companii din afara țării. Chiar și în lipsa unor statistici oficiale, aceste beneficii concrete arată un potențial real ca România să devină o destinație tot mai atractivă pentru talentul global mobil, susținând astfel o perspectivă optimistă asupra evoluției programului[11].

[1] EY Attractiveness Survey 2025.

[2] EY Attractiveness Survey 2025.

[3] Eurostat Statistical Database

[4] Andra Caşu, Teona Braia, Romania: a revamped R&D tax incentive framework for 2023, *International Tax Review,* May 2023.

[5] EY Attractiveness Survey 2025.

[6] Key and Research Staff Programme, mpo.gov.cz

[7] Digital Nomad Program, mpo.gov.cz

[8] Poland.Business Harbour, www.gov.pl

[9] Legea nr. 22/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, Monitorul Oficial nr. 45 din 14 ianuarie 2022

[10] „Romania Digital Nomad Visa Guide (2025 Requirements)”, HowToBeADigitalNomad.com, disponibil la Romania Digital Nomad Visa Guide (2025 Requirements)

[11] Corina Mîndoiu şi Iulian Pasniciuc, „Romania: To attract digital nomads – how will it work?”, International Tax Review, 27 octombrie 2021, accesat la Romania: To attract digital nomads – how will it work? | International Tax Review